

Beste Leden,

28 november 2007

De eerste Saarlooswolfhondendag van zondag 23 september ligt alweer een tijdje achter ons. We kunnen gerust stellen dat het een succes is geweest. Er werden maar liefst 83 honden ingeschreven en inclusief de honden van de bezoekers waren er op een gegeven moment wel zo'n 100 Saarlooswolfhonden aanwezig!

De sfeer was ontspannen en gezellig, precies zoals de bedoeling was, en we hadden enorm geluk met een heerlijk najaarzonnetje. In deze nieuwsbrief treffen jullie een mooie foto-impressie aan van deze dag. We kijken alweer uit naar de volgende bijeenkomst.

Veel leden hebben het uitgereikte gezondheidsformulier ingevuld en dit aan onze secretaris meegegeven. Ook zijn veel formulieren via de website binnengekomen. We willen graag iedereen die dit nog niet weet, wijzen op de mogelijkheid dat het formulier nu ook op onze website kan worden ingevuld en verzonden.

In deze nieuwsbrief is een verslag opgenomen van onze Noorse keurmeester Øyvind Nord, evenals een artikel van zijn hand over het rastypische gangwerk van de Saarlooswolfhond. Voor velen van ons zal dit erg leerzaam zijn. Bedankt Øyvind!

Voor degenen die er niet bij konden zijn, is ook nog een samenvatting te lezen van de voorlichtingsmiddag in het Duitse Nettetal over het Datamanagement Systeem van Genetic Counseling Services, het systeem waar de AVLS en de Duitse rasvereniging gebruik van gaan maken. Ter afsluiting een verhaal over een bijzonder mens.

De volgende algemene ledenvergadering staat gepland op zondag 18 mei 2008. Zet het alvast in je agenda. De activiteitencommissie wil nog graag een extra dag organiseren in het voorjaar en de mening van de leden daarover peilen. Kijk op het forum van de website bij verenigingszaken en laat weten wat je leuk lijkt!

We willen iedereen alvast prettige kerstdagen en een gelukkig nieuwjaar toewensen. Misschien treffen we elkaar wel bij de nieuwsjaarsborrel op 27 januari die spontaan door een aantal leden is georganiseerd. Ook hiervoor op het forum van de website meer details.

Namens het bestuur met vriendelijke groeten,

Jan Dirkzwager,
Voorzitter.

Marianne Eggink,
Secretaris.

De AVLS dag van 23 september. door Øyvind Nord.

De AVLS dag gaf een mooi overzicht van een behoorlijk deel van de Saarlooswolfhondenpopulatie en het was het waard om er bij te zijn. Jammer genoeg kreeg ik niet de kans om mijn werk als keurmeester te doen zoals ik het mij voorgenomen had. De classificatie van de tentoonstelling was anders dan ik had verwacht. Om dit goed te maken, wil ik een korte samenvatting van mijn indruk geven van de Saarlooswolfhonden die ik die dag gezien heb.

Mijn eerste indruk was dat dit geen zwaar ingeteelde populatie was. De variatie in type, grootte en kleuren waren duidelijk. Ondanks inteelt is het ras niet te veel gehomogeniseerd. Dit is een voordeel voor de toekomstige fokkerij. Mijn tweede indruk was dat het Saarlooswolfhondentype een beetje is veranderd gedurende een paar generaties en misschien niet in zijn voordeel. Het verschil tussen de veteranen en de jongere generaties was onmiskenbaar. Ik let meer op het gangwerk en de verhoudingen van het lichaam, dus zal ik niet het type bespreken aangaande hoofd, masker, oren en dergelijke.

Evenwicht en harmonie tussen de verschillende verhoudingen van het lichaam en een correct gangwerk kunnen niet ter discussie staan. Dit is iets dat moet worden geharmoniseerd in elk ras, of het nu een Golden Retriever of een Greyhound is. De harmonie en de coördinatie van de voor- en achterhand van de hond moeten perfect zijn. De ledematen mogen op geen enkele manier het natuurlijke gangwerk verstoren. Alle gewrichten moeten soepel en flexibel zijn en de hond moet symmetrische ledematen hebben. In aanvulling op de natuurlijke en harmonieuze bewegingen en ledematen moet de Saarlooswolfhond een overduidelijke manier van voortbewegen hebben in overeenstemming met de beschrijvingen in de rasstandaard. Als gevolg van mijn waarneming denk ik dat zowel de algemene harmonie en het specifieke gangwerk van de Saarlooswolfhond nog verbeterd kan worden. Laat ik eerst iets zeggen over de algemene harmonie.

De meest voorkomende fout was een discrepantie tussen de voorhand en de achterhand. Veel honden hadden een meer ontwikkelde, meer gehoekte en krachtiger achterhand dan voorhand. De voorste ledematen maken slechts een klein deel uit van de voorwaartse beweging, maar ze zijn heel belangrijk voor de vering en om het lichaam voor te bereiden op de beste positie voor de aanzet tot de volgende stap. Een te rechte en niet in verhouding zijnde voorhand staat een verende functie in de weg die zo noodzakelijk is voor de typische, onvermoeibare tred van de stayer. Hierdoor reikt een te zeer ontwikkelde achterhand te veel naar voren en zal de voorhand beïnvloeden. Om dit te voorkomen zal de hond overstrekken of zal zijn achtervoeten in zijwaartse richting bewegen (*het zogenaamde crabbing, red.*) Veel honden hadden te rechte en te smalle schouderpartijen. Ik geef de voorkeur aan een schouderpartij die wat meer terugligt op de borstkas. Dit vraagt om een groter opperarmbeen (de humerus). Het schouderblad was meestal lang genoeg.

Een andere fout die ik veelvuldig op de AVLS dag zag, was een te korte en te rechte voorvoet. De lengte en positie van de voorvoet is belangrijk voor het dempende en verende effect. Het is soms moeilijk om de correcte positie van de schouderpartij bij een hond met een dikke vacht te beoordelen. Dan moeten we kijken naar de positie van de voorvoet, omdat dit vaak gepaard gaat met de positie van de schouderpartij. De achterhand was beter dan de voorhand, maar te veel honden waren te veel gehoeft en bewegen voorwaarts vanuit

de achterhand. Ik zag hier en daar ook stijve en overgehoekte spronggewrichten. *(het gewricht tussen het onderbeen en de voet, red.)* De fout in het spronggewricht moeten we serieus nemen omdat het de neiging heeft zich in een ras te fixeren als het er eenmaal in zit. Als een fokker dit niet serieus neemt bij de keus van zijn fokdieren kan dit euvel er generaties lang inblijven. Algemeen kunnen we zeggen dat het spronggewricht uitgestrekt moet kunnen worden bij een snelle draf of galop en dat de achtervoeten verticaal moeten staan in ontspannen stand. De achtervoeten moeten lang genoeg zijn in verhouding tot het kuitbeen en scheenbeen. Als de achtervoeten te kort zijn, zal het achterwaarts uitgrijpen een voorwaartse stuwung veroorzaken zoals bij de Duitse herder en niet de verende tred die een Saarlooswolfhond moet hebben.

Laten we het nu gaan hebben over het unieke gangwerk van de Saarlooswolfhond. De rasstandaard zegt: *"De Saarlooswolfhond is een krachtig gebouwde hond. Zijn uiterlijk, lichaamsbouw, gangwerk en beharing doen denken aan die van de wolf. Hij is harmonieus gebouwd en heeft lange benen"*

Sommige honden met een redelijk uitgebalanceerd gangwerk hadden te kleine en te korte benen om die typische wolfachtige indruk te laten zien. Sommigen hadden een iets te korte rug en hieven hun hoofd te hoog in de lucht. Dit verhindert ook een verende en wolfachtige tred. De rasstandaard zegt: *"Tijdens de vrije, ongedwongen draf draagt de Saarlooswolfhond hoofd en hals bijna horizontaal"*

Veel honden hadden te veel hoeking in de achterhand met te veel voorwaartse stuwung. Dit verhindert een wolfachtige gang en maakt dat het gangwerk lijkt op dat van een Duitse herder of een Tsjechoslowaakse Wolfhond. De rasstandaard zegt: *"De knie- en hakhoekingen mogen niet overdreven zijn (...) Het rastypische, lichtvoetige gangwerk is zeer afhankelijk van de juiste knie- en hakhoekingen. (...) Bij het gestadige draven, de raseigen gang, is er geen overmatig uitgrijpen, daar dit - evenals te veel stuwung - het typisch lichtvoetige gangwerk, een voorbeeld van een energie besparende gang, verstoort."*

Een overmatig uitgrijpen veroorzaakt een geforceerde voorwaartse beweging met een neerwaartse beweging van de ruglijn. Een correct verende en optimaal uitgrijpen van de ledematen zal ervoor zorgen dat de ruglijn van de hond net zo hoog boven de grond is als wanneer hij staat. Dit is belangrijk voor het gewenste, verende wolfachtige gangwerk.

In de voorhand was een korte en rechte voorvoet een veelgeziene fout. Sommige honden hadden een vrij goede voorhand en wij classificeerden hen daarom als de beste volwassen reu en de beste teef. De rasstandaard zegt: *"De voeten (type hazenvoet), goed bespierd en gekromd en voorzien van stevig ontwikkelde voetzolen, zorgen samen met de sterke pols en met de matig schuin geplaatste middenvoet voor een goede schokopvang."*

De rasstandaard geeft een goede beschrijving van het gangwerk van de Saarlooswolfhond, zijn verhoudingen en bewegingen. Het legt ook de nadruk op het gangwerk als zijnde karakteristiek voor het ras. Om het gangwerk te begrijpen, moet men het verschil tussen de Duitse herder, de Malamute, de Siberische Husky, de Tsjechoslowaakse Wolfhond en de

wolf bestuderen. Deze rassen lijken op de Saarlooswolfhond, maar het gangwerk van de Saarlooswolfhond moet meer lijken op dat van de wolf dan op al deze andere rassen. Het is bovendien belangrijk de meer grond nemende en uitgrijpende gang van de Tsjechoslowaakse Wolfhond te onderscheiden van de meer verende en nauwkeuriger tred van de Saarlooswolfhond. Sommige veteranen op de AVLS dag kwamen dicht bij de rasstandaard. Sommige jongere honden hadden een gang die leek op een Tsjechoslowaakse Wolfhond. Sommige kortbenige, mooie lopers deden denken aan Malamutes.

Dan een paar woorden over twee prachtige veteranen. Ido en ik hadden geen probleem om het eens te worden over de beste openklasse reu en teef. Omdat de voorhand een zwak punt is maar o zo belangrijk voor een wolfachtig gangwerk, selecteerden we een reu en teef met een betere voorhand dan de doorsnee hond op die dag. We werden het echter niet eens over de beste veteraan, dus besloten we twee reuen als nummer een te plaatsen:

Tunka en Chidayak. Chidayak had een zwakke plek en een kromming in de ruggengraat. Tunka had een rechte en sterke rug. Beide honden zijn erg goede representanten van ons ras. De reden waarom ik Chidayak verkoos, was zijn wolfachtig gangwerk. Alles wat ik al eerder beschreven heb over de schouderpartij, de voorvoet en de vering van de voorhand was uitstekend bij Chidayak. Hij had hier meer van dan enige andere hond op de show. Zijn gang was verend, ook als hij niet hard liep. Stenka had dat ook, een van de goede oude lopers, maar Chidayak had het net iets meer. Chidayak droeg zijn nek in de juiste positie en deed denken aan een wolf die uit het bos komt. Tunka was ook zeer dynamisch in zijn gangwerk en bewoog zijn schouderpartij correct, maar zijn voorhand was te smal in vergelijking met zijn krachtige achterhand. Als hij iets langere achter- en voorvoeten zou hebben, zou hij een superhond zijn. Ik hoop dat jullie Tunka kunnen paren aan teven met de beste voorhand. Jammer genoeg heb ik later vernomen dat Chidayak monorchide is en dat Stenka als PRA drager niet verder voor de fok zal worden ingezet.

Ik hoop dat met de AVLS een nieuwe periode voor de Saarlooswolfhond zal aanbreken. Jullie hebben een goede basispopulatie honden om het ras te verbeteren en in stand te houden. De fokkers moeten een keus maken of zij showhonden of natuurhonden willen fokken, zoals het ras oorspronkelijk is bedoeld.

Om een natuurhond te fokken of terug te fokken, heb je gegevens nodig om goede keuzes voor de toekomstige fokkerij te kunnen maken. Een hondenshow is niet genoeg en de showring is geen goede omgeving om honden daarvoor te selecteren. Mijn voorstel is om een AVLS rasstandaardcommissie op te richten die fokkers kan adviseren over de rasstandaard en het type hond, die cursussen voor keurmeesters kan geven voor een juist begrip van het ras, die eigenaren en fokkers kan informeren over de verschillen tussen de Tsjechoslowaakse en de Saarlooswolfhond en een goed begrip heeft van de rasstandaard. De Saarlooswolfhond heeft aanleg voor sport, dienstbaarheid of africhting en hoeft niet alleen maar te eindigen in de showring. Het ras kan dragen, rennen, springen, klimmen en aan gehoorzaamheids- of behendigheidstrainingen meedoen. Waarom bedenken we niet een paar nuttige toepassingen voor onze gezelschapshond? Quo Vadis? Een showhond of een natuurhond in de geest van Leendert Saarloos.

Øyvind Nord, Nordenden, 3 oktober 2007.

Voorlichting Datamanager Genetic Counseling Services.

Op vrijdag 14 september vond in het Duitse Nettetal een voorlichtingsmiddag plaats van het instituut Genetic Counseling Services over de GCS-datamanager. Omdat de AVLS in samenwerking met de Duitse rasvereniging dit programma in de praktijk zal gaan gebruiken, waren ook het bestuur en de leden van de Duitse rasvereniging aanwezig. Zij maakten van deze gelegenheid gebruik hun jaarlijkse ledenbijeenkomst dat weekend te organiseren.

Het was een bijzonder leerzame middag. De voertaal was Duits, maar dit bleek niet al te veel problemen op te leveren voor de Nederlandse aanwezigen.

Ir. Ed.J.Gubbels, geneticus en medeoprichter van GCS, gaf de presentatie en werd daarin bijgestaan door Janneke Scholten, populatieanalist en binnen GCS verantwoordelijk voor de softwareontwikkeling. Zij liet van achter haar computer talloze voorbeelden zien, die op een groot beeldscherm in de zaal werden geprojecteerd. Al snel werd het de aanwezigen duidelijk hoe ongelooflijk uitgebreid het systeem is en hoeveel mogelijkheden het biedt. Vanzelfsprekend moeten eerst relevante afstammingsgegevens worden ingevoerd zoals naam, stamboeknummer, vader, moeder, geboortedatum, fokker, eigenaar, et cetera. Maar dit is slechts het begin. Het systeem bestaat uit verschillende lagen. In de stamboom is op alle honden door te klikken in die verschillende lagen. In feite tot in het oneindige, want de limiet wordt bepaald door de hoeveelheid data in het systeem en die is in principe oneindig. Met een druk op de knop kan bijvoorbeeld worden berekend hoeveel ziektes of afwijkingen een bepaald fokdier aan zijn nakomelingen heeft doorgegeven. Ook het aantal in een specifiek jaar is te analyseren. Zo kan men de gemiddelde nestgrootte per worp per jaar berekenen en die afzetten tegenover de gemiddelde grootte over een bepaalde tijdsperiode (bijvoorbeeld 3 jaar). Dat kan van belang zijn omdat het iets zegt over het verloop van het inteeltpercentage. Ook kan men de gemiddelde leeftijd van de honden over een bepaald aantal jaren bepalen. Hoe oud werden bijvoorbeeld de honden die in de periode van 1985 - 1990 zijn geboren ten opzichte van honden die bijvoorbeeld van 1990- 1995 zijn geboren. Over het algemeen geldt dat een toename van 10 % inteelt een gemiddeld korter leven van 1 jaar betekent. Deze gegevens kunnen in prachtige, overzichtelijke grafieken worden weergegeven.

Met de invoer van specifieke gegevens zoals HD, ECVO uitslagen en andere gezondheidsgegevens kunnen verdere analyses worden gemaakt. Zo kunnen bv. de HD uitslagen van een bepaald nest vergeleken worden met het gemiddelde van de totale populatie.

Belang van goede gegevens.

Het is van belang zoveel mogelijk betrouwbare data te verzamelen. Bijvoorbeeld de geboorte- en de sterfdatum, de nestgrootte en problemen bij de geboorte. Het systeem is voorzien van verschillende codes over de herkomst van al deze informatie. Zo is informatie die rechtstreeks van de eigenaar komt van meer waarde dan informatie van derden. Soms kan het van belang zijn informatie van derden in het systeem op te nemen. Duidelijk moet dan wel zijn dat die informatie van derden afkomstig is. Mochten bepaalde onverklaarbare eigenschappen in de populatie opduiken, dan is wellicht met deze informatie de mogelijke oorzaak toch te achterhalen.

Een Engels uitdrukking is "garbage in garbage out." Dat betekent dat op basis van een foute invoer van gegevens foute conclusies kunnen worden getrokken. Als gevolg hiervan zou een verkeerde fokstrategie kunnen worden gevolgd. Alles staat of valt dus met een correcte invoer. Dat is geen gemakkelijke opgave. Fokkers wijzen vaak alleen maar op

beroemde voorouders. Soms worden zelfs bewust verkeerde gegevens doorgegeven, soms ook gaat er “vanzelf” iets fout, want waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt. Zeker als het invoeren gebeurt door ongemotiveerde medewerkers die geen binding hebben met het ras, zoals de invoer van stamboomgegevens voor de CD database van de Raad van Beheer.

Op die manier kunnen gemakkelijk fouten het systeem binnensluipen. Het is van belang dat een goed datamanagement systeem dergelijke fouten eruit kan halen

door de gegevens te checken en te herchecken. De manier waarop de GCS datamanager werkt, waarborgt dit aspect zoveel mogelijk.

Het is van groot belang dat alle ingevoerde honden individueel kunnen worden geïdentificeerd. Er is eigenlijk maar één manier om dit goed te doen.

- een unieke identificatie (een chip) in combinatie met een DNA monster.
- een onafhankelijke persoon die voor de vaststelling van de identiteit tekent (bijvoorbeeld de dierenarts) en vaststelt dat het bloedmonster bij dit specifieke dier hoort.

Als deze gegevens worden opgeslagen in een DNA databank biedt dit grote voordelen:

- er kan op elk moment een DNA profiel worden gemaakt. Dit is de enige identificatie van het dier dat niet is te falsificeren.
- de relatie ouder-kind kan hiermee onomstotelijk worden bewezen (echter *niet* de relatie kind-grootouder)
- een routine screening wordt daadwerkelijk een routine screening
- wanneer een DNA marker voor een erfelijke afwijking is gevonden, is het gen in de opgeslagen bloedmonsters gemakkelijk en binnen zeer korte tijd te vinden.
- de zekerheid of een DNA marker voor een bepaald ras werkt, is op deze manier snel te geven.
- specifieke DNA markers kunnen voor een specifiek ras worden ontwikkeld.

Aan het eind van zijn lezing wees Ir. Ed.J.Gubbels er nog eens op hoe belangrijk het is dat een ras beschikt over een grote genenvariëteit. Op een vraag van een van de aanwezigen antwoordde Gubbels dat van een negatieve correlatie tussen de witte vachtkleur en karakter en/of fysieke eigenschappen in de wetenschappelijke literatuur niets is bekend. Zijn boodschap was: wees blij met elke variatie in het ras, dus ook met witte Saarlooswolfhonden.

De manier waarop de datamanager geraadpleegd kan worden en welke gegevens openbaar zullen worden gemaakt, zal in overleg met de leden worden besproken. Te denken valt aan een voor iedereen toegankelijke CD met afstammingsgegevens en HD uitslagen en een voor de leden besloten deel met alle overige gegevens. Ook kunnen gegevens, al dan niet voor iedereen toegankelijk, op de AVLS website worden gezet. Er zijn veel mogelijkheden.

Tot nu toe zijn zo'n 2.500 Saarlooswolfhonden in het systeem opgenomen. Dit zal samen met de nu bekend zijnde gegevens over HD en ECVO uitslagen worden aangevuld. Ook de door eigenaren aangedragen gezondheidsverklaringen zullen een waardevolle bijdrage leveren. Al met al proberen we op deze manier met behulp van alle Saarlooswolfhondenbezitters een betrouwbaar gegevensbestand op te bouwen. In de toekomst zal dit van grote

waarde voor de Saarlooswolfhond blijken te zijn. We kunnen met het datamanagement systeem een wetenschappelijk onderbouwd onderzoek laten uitvoeren en kijken of er structurele problemen met de gezondheid of met het gedrag van het ras voorkomen.

Aan het eind van een vermoeiende maar leerzame middag was het tijd de kelen te smeren en werd er tot in de late uurtjes bij een typisch Duitse avondmaaltijd nog lang met elkaar gediscussieerd. Over de Saarlooswolfhond, dat spreekt vanzelf.

Op de volgende pagina's een foto-impressie van een zonnige SWH dag.
De foto's zijn genomen door Carmen Tyborski, Wilfried Tischler, Jos Kloppenburg, Gerard de Moor, Irene van Druenen en Johan Berends.

Ido Vunderink

Francis met Anni

Martina met Aliyah

Sandra met Raja

een voorzichtige kennismaking

Een trotse Mika!

Peter wijst Sol op haar plaats

Osha Oebele

Jos legt alles vast

Ido & Corrie praten bij

Topoverleg?

Ben ik mooi of niet!

Ningbo heeft andere plannen dan Linda.

Carin en Anders

Johan en Sandra hebben lol

Toch een best in Show: Dayko

De veteraantjes Dayak en Tunka

Begroeting tussen beiden na 6 jaar

Inca Ivana

Die Deutsche Damen warten ab

Jouke en Tsjono

Miranda met Aragon

Astrid laat Igors gangwerk zien

Jean met Ayo Andor

Joyce showt Andor

Hé, kijk nou... een Drent

Eens kijken hoe de collega's ...

... het ervan afbrengen.

Famous Fango

Akira

Amani

Suzanne schrijft, Johan roept om.

Christa in actie met Amber

Tessa en Mulan

Iris showt Myguy's gangwerk

Ellen trots met Haskoharvey

hè, hè... wij zijn klaar. Even uitrusten

Audry met Djurre Dunghar

en Esther met Caine

Susanne houdt het goed in de gaten

Marianne met Shala en Karen met Lotte

Luca

Nicky met Akira in draf

Duet

Marja met Kee-mah

Jos showt Mithera

Carmen met Nisha

Be Nisha: beste teef

Duits-Nederlands onderonsje: gratuliere

heerlijk genieten in het zonnetje!

Willy en Peter in gesprek met Øyvind

Oh, in showstand zei je?

jasje uit, 't werd warmer en warmer

maar dat vonden we niet erg, hoor!

er is altijd nog schaduw

... waar je heerlijk kunt dommelen

Rein, Wendy en Marianne 's ochtends bij de ontvangst van de eerste leden.

En de verkoop van de spulletjes verliep ook uitstekend, nietwaar Dennis?

Tot ziens allemaal bij de volgende Saarlooswolfhondendag!

De dynamische Saarlooswolfhond

Een overpeinzing over zijn gangwerk, door Øyvind Nord

Het is pas 12 jaar geleden dat ik de Saarlooswolfhond voor het eerst zag. Ik zag hem op een foto van een hondententoonstelling in Nederland. Het beeld was van slechte kwaliteit, want ik printte het op een oude faxmachine. Maar een van de honden op de foto die naast zijn baas liep, trok onmiddellijk mijn aandacht door de manier waarop hij bewoog. Natuurlijk kon ik niet het echte gangwerk zien, maar de foto had het moment bevroren waarop het goed te zien was. Ik begon onmiddellijk informatie over het ras te verzamelen, door correspondentie en later via het Internet. Mijn eerste indruk was dat deze hond was ontwikkeld door een idealist die zich niets aantrok van hondententoonstellingen, maar meer op de natuur vertrouwde bij de selectie van gezonde dieren. Ik concludeerde dat het gangwerk heel natuurlijk was, terwijl de fokker weinig aandacht had geschonken aan het uiterlijk.

Seppala, siberische sledehond

Ik had al ervaring opgedaan in 20 jaar tochten met sledehonden. Als fokker van sledehonden fok je veel. Je houdt veel honden, je kijkt voortdurend naar hun beweging en je leert van de resultaten die logisch, progressief en succesvol zijn voor het voortbewegen van de hond.

Mijn eerdere mening over een goede hond moest worden herzien, omdat de natuur mij de echte schoonheid van een gezonde en dynamische hond onthulde. De allerbeste honden

zijn niet altijd de meest imposante als ze in een natuurlijke stand staan. Ze zijn eerder gematigd dan extreem in hun bouw. Hun mogelijkheden worden pas duidelijk als ze gaan lopen of rennen. Na vele jaren van sledetochten en fokken eindigde ik met pure Seppalas. Dat is zoiets als een Siberische Husky die het nooit tot de tentoonstellingsfokkerij heeft gebracht. Ze hebben me veel geleerd over een efficiënt en natuurlijk gangwerk.

Jack the Ripper, de succesvolste windhond in het Verenigd Koninkrijk, opgezet en tentoongesteld in het British National History Museum in Londen, verbaasde me toen ik hem zag. Niet door zijn extreme racelichaam, maar door zijn bescheiden voorkomen. Toen ik eindelijk de gelegenheid had om een Saarlooswolfhond in het echt te zien, ontdekte ik dat ze de natuurlijke beweging hadden waar ik zo door was gefascineerd. Nadat ik meer Saarlooswolfhonden had gezien, ontdekte ik dat deze kwaliteit nogal varieerde tussen de honden onderling. Het varieerde van een meer hondse tot een meer wolfachtige manier van lopen.

Tegenwoordig weet ik dat de best lopende honden in de minderheid zijn en misschien verandert het ras ook wat. Door dit artikel hoop ik het gangwerk en de beweging van de Saarlooswolfhond duidelijk te maken.

Het gangwerk.

Het is moeilijk om het juiste gangwerk van de hond goed te beschrijven. De details zijn belangrijk, maar evenwicht en harmonie is voor een goed gangwerk essentieel. De rasstandaard van de Saarlooswolfhond beschrijft het gangwerk in algemene termen en het is belangrijk dit goed te begrijpen. De rasstandaard zegt: *“De Saarlooswolfhond onderscheidt zich ten eerste door zijn zeer specifieke, lichtvoetige gangwerk.”* Dit betekent dat het gangwerk een belangrijk en onderscheidend kenmerk is van het ras. Fokkers moeten hier acht op slaan als ze honden voor de fokkerij selecteren. De standaard zegt ook dat het gangwerk *doet denken aan dat van een wolf*, dus het bestuderen van het gangwerk van de wolf is ook belangrijk voor de Saarlooswolfhond. Andere begrippen in de beschrijving van de rasstandaard zijn: *“gestadige draver, wolfachtig,*

Lichtvoetig gangwerk
Van de grond!!

zeer specifiek en lichtvoetig gangwerk, een juiste wijze van voortbewegen hangt zeer nauw samen met details in de lichaamsbouw: met name zijn de juiste hoekingen, die de verschillende ledematen met elkaar vormen, van grote invloed. Bij de geringste afwijking hieraan verdwijnt deze wijze van voortbewegen. De Saarlooswolfhond is een typisch gestadige draver, die in zijn eigen tempo gemakkelijk grotere afstanden kan overbruggen. Tijdens de vrije, ongedwongen draf draagt de Saarlooswolfhond hoofd en hals bijna horizontaal. Er is geen overmatig uitgrijpen daar dit - evenals te veel stuwing - het typisch lichtvoetige gangwerk, een voorbeeld van een energie besparende gang, verstoort."

Hoe komen we erachter welke honden gemakkelijk grote afstanden kunnen overbruggen. Hebben we daar een test voor? In de showring zullen we er niet achter komen. Ik wil de zeer specifieke beweging van de Saarlooswolfhond duidelijk maken die hem onderscheiden van andere rassen. Ten eerste de ruglijn, die sterk en recht moet zijn. Des te zwaarder een hond, des te veeleisender zal de lichaamsbouw moeten zijn om het dier gemakkelijk te laten bewegen. De wolf beweegt zijn ledematen hoofdzakelijk voorwaarts. Wat vaak wordt vergeten is dat de wolf is aangepast om in ruw terrein en in sneeuw te lopen, dus niet op straat of in het veld. Een deel van zijn beweging is erop gericht om zoveel mogelijk over oneven grond te zweven. In tegenstelling tot de Duitse herder die zoveel mogelijk grondoppervlak bij het lopen bestrijkt. Het eerste en meest typische verschil tussen de wolf en de herder is dus de manier waarop ze hun poten en achterhand gebruiken bij het gaan.

Duitse herder, hedendaags type

zal dalen. Hij kan weliswaar hoog staan, maar gaat sluipen bij het lopen. De wolf zal zijn achterhand net zo hoog houden als in stand of zelfs hoger als hij loopt. Om dit te bereiken moet hij zijn poten op een heel andere manier bewegen dan de herder. De Duitse herder beweegt vooruit en naar beneden bij het gaan, terwijl de wolf vooruit en naar boven beweegt. Onthoud dit! Het is een heel belangrijk verschil. Het gaan van de wolf mag dan minder grondoppervlak bestrijken, het is veel effectiever en langer vol te houden.

Een paar belangrijke details.

De zijdelingse stand van het lichaam tijdens de draf moet worden tegengegaan in de fokkerij. Teveel hedendaagse Saarlooswolfhond plaatsen hun heup en hun lichaamshouding in een schuine stand bij het draven door een gebrek aan evenwicht tussen lichaamsgrootte en ledematen. Kijk eens naar jouw hond als hij op grind of zand loopt. In draf moet aan dezelfde zijde van het lichaam de afdruk van de achterpoot in dezelfde afdruk van de voorpoot vallen.

Overstrekken en uitgrijpen door korte rug en stijf kniegewricht

Overstrekken of uitgrijpen, de gang is meer herder dan wolfachtig

De meeste Saarlooswolfhonden doen dit niet en overstrekken min of meer. Het volgende dat je kunt observeren is de flexibiliteit van de gewrichten. Elke stijfheid in de hoekingen of de gewrichten is een ernstige fout, veel ernstiger dan de bouw of de positie van de oren. De voorste ledematen moeten goed gehoekt zijn. Ik heb veel Saarlooswolfhonden gezien met een te steile voorhand, dan wel schouder of polsgewricht. De voorhand is erg belangrijk voor het verend vermogen. Als de hond draaft, komt hij op zijn voorpoten terecht, dus moet hij daar een goede demping hebben.

Correcte verhouding voor en achter.
Geen uitgrijpen, de rug is lang genoeg

De voorhand moet lang genoeg en goed gehoekt zijn en moet buigen als de hond in draf is. Een slingerbeweging van de voorste ledematen is een ernstige fout. Neem je Saarlooswolfhond mee om een stukje te rennen in het bos. Dan moet je luisteren. Net als de wolf moet de Saarlooswolfhond in staat zijn te rennen en te draven waarbij hij, ondanks zijn afmeting, nauwelijks te horen is. De gewone hond, zelfs al is hij kleiner, zal vaak meer geluid produceren. Als dat niet zo is controleer dan de voorste ledematen en de hoeking van je hond. Om een of andere reden schijnt het een voorkomende fout te zijn bij teven om te stijl in de voorhand te zijn. Deze eigenschap gaat gemakkelijk verloren in elk hondenras en zou in ons ras van grote zorg moeten zijn omdat het wolfachtige gangwerk een van de meest typische kenmerken is.

Bij de achterhand let ik altijd eerst op de hoekingen. Stijfheid en overdreven hoekingen zijn een vaak voorkomende fout en het hindert het rastypische gangwerk. De voet moet lang genoeg zijn, maar vaak is hij te kort vergeleken met de lengte van het kuitbeen. En de hoekingen (de hiel) moeten niet overdreven of stijf zijn. Controleer dit door te strekken. Je moet dit gewricht in een rechte lijn met de poot kunnen strekken. In stand moet de voet in een verticale, loodrechte lijn van de grond gepositioneerd zijn. Dit is erg belangrijk voor een efficiënte beweging in het veld of in de sneeuw.

Wolf, verticale middenvoet
met correcte hoeking

De hond buigt al dravend zijn dijbeen richting zijn onderbuik en kan zo de lange voet verticaal van de grond te tillen. Dit voorkomt dat de poot veel sneeuw moet verplaatsen, wat zou gebeuren als hij de poot schuin naar boven zou bewegen. De hond zou dan kunnen struikelen over ongelijke stenen, takjes of wat er dan ook in de zomer op de grond ligt. Dit is precies de reden waarom de wolf over de grond lijkt te 'zweven.'

De herder is hiertoe niet in staat. Hij zal veel sneeuw voor zich uitduwen als hij vooruit beweegt in een sluipende gang. Ik heb het vaak gezien en het is een volkomen hulpeloos dier als hij in zware sneeuwval lang moet lopen.

Het dijbeen moet bij een goed gebogen knie naar boven kunnen bewegen, dus tegen de onderbuik aan en moet niet zoals een pendule voorwaarts bewegen. De achterste ledematen zijn het verende deel van de hond die zich kunnen samentrekken en uitvouwen voor een voorwaartse en opwaartse beweging. Op een egaal oppervlak is dit vaak niet te zien, omdat de Saarlooswolfhond zijn gewrichten zo weinig mogelijk zal gebruiken om geen onnodige energie te verspillen. Je kunt de achterpoot zien als een wiel. Het moet voorwaarts bewegen naar de plaats van de voetafdruk van de voorpoot. Dan weer terug naar dezelfde plaats, en niet meer. Maar het moet ook in staat zijn om naar boven te bewegen tegen de onderbuik aan. Niet slingerend zoals een pendule, maar als een wiel met de knie als middelpunt. Door de buigzaamheid van de gewrichten kan de indruk ontstaan dat de hond in stand te geproportioneerd lijkt. De hond strekt de achterpoten waardoor zijn achterhand hoger komt te liggen dan zijn schouderpartij. Dit is een natuurlijke manier om ontspannen te staan voor

een goedgebouwde hond. Zodra de hond echter gaat bewegen zal de rug weer in een horizontale stand komen. Veel voorbrengers in de ring schijnen dit niet te beseffen.

Beweging en afmeting.

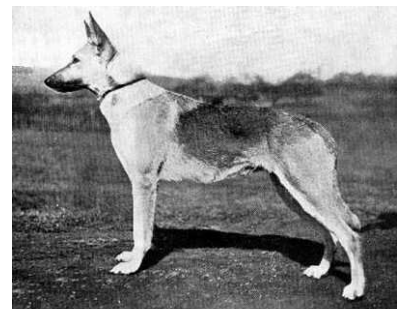

Saarlooswolfhond in dynamische galop

Afmeting (grootte) beïnvloedt de beweging behoorlijk. De Saarlooswolfhond kan zo'n 75 centimeter bij de schofthoogte meten en kan tot 45 kilogram wegen. Een grote wolf zal nooit kunnen bewegen als een vos. Het is dus noodzakelijk de afmeting van het ras te bewaken. En grote hond zal gemakkelijker onhandig lopen als we geen acht hebben geslagen op zijn afmetingen en proporties. Het zal veel van de vakkennis van fokkers vragen om de dynamiek van de

Saarlooswolfhond te bewaren en verder te ontwikkelen. Kleine honden kunnen niet lopen zoals een wolf dat doet. De wolf is echter ook geen statisch dier dat geen verscheidenheid kent. Zo zijn er kleine en grote wolven, Iberische, Russische, Scandinavische en Amerikaanse wolven. Ze variëren allemaal in grootte en zelfs in de manier van bewegen. Ik heb gelopen met zowel Europese als Amerikaanse wolven en heb de verschillen in het gangwerk bestudeerd. De functie bepaalt de vorm en dus is er verschil. De Saarlooswolfhond lijkt op de noordelijke wolven (de Russische en Scandinavische) in zijn bewegingen in vergelijking met de Tsjech die met zijn gangwerk meer lijkt op de Midden-Europese wolf. Om het gewenste gangwerk van ons ras te verbeteren, denk ik dat het belangrijk is niet te veel lichaamsgrootte te verliezen.

Tot slot wil ik ook een paar woorden wijden aan de Duitse herder in de Saarlooswolfhond. Onze honden zijn geen wolven. We willen dat ze lopen als een wolf, maar het zal niet identiek zijn. "Lijken op" en "identiek" is niet hetzelfde. Persoonlijk denk ik dat de oorspronkelijke herders die de basis vormden voor ons ras net zo interessant zijn als de wolf. De Duitse herder is nogal veranderd van het oorspronkelijke type. De Saarlooswolfhond heeft kenmerken van de oorspronkelijke Duitse herder. We moeten ervoor zorgen dat onze honden niet dezelfde kant opgaan als de huidige Duitse herder. De Tsjechoslowaakse Wolfhond heeft meer bloed van de hedendaagse Duitse herder en dat verschil kun je goed zien in het gangwerk. De Tsjech gebruikt bij het lopen meer grond en heeft een meer dalende gang dan de Saarlooswolfhond.

Duitse herder 1915

Øyvind Nord
Noorwegen, 6 april 2006.

Een verhaal over een bijzonder mens.

*“Nadruk, tenzij met bronvermelding, verboden. Dat staat op de voorkant van *De Wolfhond*, orgaan van de Nederlandse Vereniging voor Wolfhondbezitters en de blindengeleideschool voor Wolfhonden te Dordrecht. Het blad en de vereniging bestaan niet meer. Weet iemand welke hond en welke man op deze foto staan? Jammer genoeg werden de clubbladen toen niet gedateerd. Dit is nummer 26. Ik schat dat de foto ergens rond 1972 genomen is.”*

Deze oproep plaatste ik in maart dit jaar op mijn weblog. Nog dezelfde dag kreeg ik bericht dat de man op de foto waarschijnlijk Nico Schoolenberg was, een artiest die vaak over de vloer kwam bij Leendert Saarloos en zijn kennel van de Kilstroom.

Twee maanden later werd weer een tipje van de sluier opgelicht rondom de onbekende man die een witte Saarlooswolfhond trainde op het zebrapad. Wim Ramkena schreef mij: “Nico was een fantastisch artiest en mens. In de periode '66 t/m '70 heb ik veel met hem opgetrokken. Hij woonde toen in Dordrecht, had er een groot huis met in de achtertuin een weekendhuisje waarin een wedstrijdbiljart stond. Hij had twee prachtige honden en een papegaai. (...) Zijn moeder woonde bij hem in huis. (...) Hij had een avondvullende show als muzikant. Hij speelde op een mooi (echt) Hammondorgel, trompet, piano en elektrische accordeon. Reed ook op een hoge éénwiel fiets en speelde dan op de accordeon. (...) Nico was een fijne vent, een goed artiest en ik heb een heel mooie tijd met hem gehad. Hoop een kleine bijdrage geleverd te hebben. Wie weet er meer!”

Toen kwam, ruim negen maanden na mijn oproep, het volgende bericht:

“Mijn vader Nico Schoolenberg is op 2 augustus 1996 overleden in Tilburg. Gecremeerd en uitgestrooid op de begraafplaats in Tilburg. Hennie Sprangers-Schoolenberg.”

Natuurlijk heb ik meteen contact opgenomen met mevrouw Sprangers, de dochter van Nico Schoolenberg. Dit is haar verhaal.

“Johan, je hebt me gevraagd of ik een verhaaltje over mijn vader wil schrijven. Ik zal proberen het zo kort mogelijk en toch duidelijk te doen, maar eigenlijk kan ik wel een heel dik boek over hem schrijven. Vijftig jaar geleden, ik was toen 14 jaar, ging ik met mijn vader naar Saarloos om naar de wolfshonden te kijken. Toen hebben we van Saarloos een broertje van Kazan, een witte wolf, gekregen. Hij heette Jordan. Later kregen we er nog een witte wolf bij. Dat was Torda. We moesten wel beloven een grote kennel te maken en dat hebben we ook gedaan. We hebben er heel veel plezier van gehad.

Mijn vader heeft belangeloos veel voor de blindenbond in Gouda en omstreken opgetreden. Daarvoor heeft hij ook een mooie delftsblauwe tabakspot gekregen bij zijn 25 jarige artiestenbestaan.

Ik heb nog een heel boek met krantenknipsels over hem. Ik zal er eens eentje uit halen. Een hoogtepunt was het aanbieden van een blindengeleidehond aan mevrouw Heibeeek tijdens een ontspanningsavond in de Thureborg in Dordrecht. De hond was bestemd voor een 38 jarige, pas blind geworden inwoner uit Alkmaar. De bejaarden van Thureborg en Vijverhof Dubbeldam – Humanitas 's Gravendeel en de soos American in Dordrecht hebben ervoor gezorgd dat deze Alkmaarse voortaan na een korte opleiding met IJmonde op stap kon gaan.

De bejaarden hebben namelijk vele dubbeltjes, kwartjes en guldens gegeven bij de collecte die Nico hield op iedere ontspanningsavond die hij heeft gegeven bij zijn zilveren jubileum. Zo collecteerde hij ook bijvoorbeeld voor poliopatiënten voor een invalidenwagen. Ik hoop hiermede u van dienst te zijn geweest. Groeten, Hennie Sprangers Schoonenberg."

Wat is de wereld klein geworden met Internet en wat was ik blij met deze reactie. Bedankt Hennie voor dit mooie verhaal over een bijzonder mens. *Johan Berends.*

*Leendert Saarloos met Yro van de Kilstroom
de foto is waarschijnlijk rond 1961 genomen*